

Asia: VN/24173/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digi- ja väestötietovirasto pitää hyvänä ehdotettua mallia, jossa Puolustusvoimat saisi tiedon sukupuolen vahvistamisesta henkilöltä itseltään.

Väestötietojärjestelmästä päivitetään asevelvollisuusrekisteriin säännöllisesti tieto rekisteriin merkityn henkilön mahdollisesta henkilötunnuksen muutoksesta mutta ei tietoa henkilötunnuksen muutoksen syystä taikka nimenomaista tietoa siitä, että henkilön sukupuoli on vahvistettu.

Lakiehdotuksen perusteluissa tuodaan esiin, että sukupuolen vahvistamisesta annetun lain (295/2023) 3 § 1 momentin myötä on muodostunut asevelvollisuuslain kannalta epäselvä oikeustila, jossa kaikki reserviläiset, joiden on vahvistettu kuuluvan naisen sukupuoleen, tulisi kategorisesti poistaa reservistä, sillä asevelvollisuus ja siten reserviin kuulumisen koskevat vain miespuolisia Suomen kansalaisia tai niitä henkilöitä, jotka ovat suorittaneet naisten vapaaehtoisen asepalveluksen. Sukupuolen vahvistamisesta annetun lain tultua voimaan Puolustusvoimat on pyytänyt Digi- ja väestötietovirastolta tietoja asevelvollisista, joiden on vahvistettu kuuluvan naisen sukupuoleen, jotta Puolustusvoimat voisi olla yhteydessä näihin henkilöihin

reservistä poistamisesta.

Digi- ja väestötietovirasto katsoo asevelvollisuuslakiin ehdotetut uudet lainkohdat 30 § 5 momentti, 49 § 3 momentti ja 60 b § huomioiden, että Puolustusvoimilla ei olisi jatkossakaan tarvetta saada väestötietojärjestelmästä säännöllisesti tietoa sukupuolen vahvistamisesta, koska mainituissa ehdotetuissa lainkohdissa edellytetään sukupuolensa vahvistaneen henkilön omaa aktiivisuutta tiedon ilmoittamiseksi. Puolustusvoimilla olisi jatkossakin oikeus tarkastaa tapauskohtaisesti esimerkiksi teknisen käyttöyhteyden kautta tehtyinä yksittäisinä kyselyinä väestötietojärjestelmästä, että ilmoituksen tehneen henkilön sukupuoli on vahvistettu toiseen sukupuoleen.

Sukupuolen vahvistamisesta annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan sukupuolen vahvistamista koskevan hakemuksen tultua vireille Digi- ja väestötietoviraston on viipymättä annettava hakijalle tietoa hakemuksen käsittelystä ja sukupuolen vahvistamisen oikeusvaikutuksista. Hakijalle lähetettävässä tietopaketissa kerrotaan muun muassa sukupuolen vahvistamisen vaikutuksista asevelvollisuuteen. Tietopaketti on luettavissa myös DVV:n verkkosivuilla. Mikäli ehdotetut lainsäädäntömuutokset hyväksytään, Digi- ja väestötietovirasto päivittää tietopakettiaan sukupuolen vahvistamisen oikeusvaikutuksista voimassaolevaa lakia vastaavasti.

Kilpinen Henni
Digi- ja väestötietovirasto